

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/84/2021
Identifikačné číslo spisu: 2118010176
Dátum vydania rozhodnutia: 24.11.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2118010176.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej, PhD. a sudcov JUDr. Ivetty Macejkovej PhD., LL.M. a JUDr. Petra Kaňu na neverejnom zasadnutí s následným verejným vyhlásením rozsudku 24. novembra 2021 v Bratislave, v trestnej veci obvineného X. B. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/65/2020 z 18. mája 2021, takto

rozhodol:

r o z h o d o l :

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedenom v ustanovení § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku bol uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/65/2020 z 18. mája 2021 ako aj v konaní, ktoré mu predchádzalo

p o r u š e n ý z á k o n

v ustanovení § 31 ods. 4 Trestného poriadku, v neprospech obvineného X. B..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku sa uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/65/2020 z 18. mája 2021 zrušuje v celom rozsahu.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad, a zrušuje sa aj konanie odvolacieho súdu, ktoré zrušenému uzneseniu predchádzalo.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajskému súdu v Trnave sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trnava (ďalej tiež „súd prvého stupňa“), sp. zn. 34T/6/2018 z 10. februára 2020, bol obvinený X. B. uznaný za vinného za prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2

písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

- dňa 25.01.2017 asi o 14.00 hod. v K. na ulici K. v smere od ulice Nitrianska viedol ako vodič osobné motorové vozidlo zn. T. Q. s ev. číslom K., pričom pri križovatke ulíc K. a B. nedal prednosť chodkyňi maloletej O. narodenej v roku XXXX, prechádzajúcej cez priechodpre chodcov v smere od areálu nemocnice k predajni P., následkom čoho s vozidlom s pravým predným zrkadlom narazil do ľavej strany tela chodkyne, čím maloletá O.. utrpela ťažké zranenia, a to pomliaždenie, hematóm a odreninu čelovej oblasti hlavy vľavo, krvácanie pod tvrdú plenu (SDH subdurálny hematóm) v čelovej oblasti vľavo, pomliaždenie a krvácanie do mozgu v čelovej oblasti vľavo, viac úlomkovú zlomeninu ľavej čelovej kosti s posunom úlomkov a krvácaním do čelovej a čuchovej prínosovej dutiny, zlomeninu chirurgického krčku ľavej ramennej kosti s posunom úlomkov a zlomeninu oboch kostí dolnej časti ľavého predkolenia s posunom úlomkov s dobou liečby 4 až 6 mesiacov, čím svojim konaním porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. e), písm. f) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov.

Za to súd prvého stupňa obvinenému uložil podľa § 157 ods. 2 Trestného zákona, zistiac poľahčujúce okolnosti uvedené v § 36 písm. j) Trestného zákona, nezistiac priťažujúce okolnosti, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd prvého stupňa obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona obvinenému určil skúšobnú dobu v trvaní 36 (tridsaťšesť) mesiacov.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil obvinenému trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 3 (tri)roky.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Trnave (ďalej tiež „krajský súd“) uznesením, sp. zn. 3To/65/2020 z 18. mája 2021 podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie zamietol.

Proti predmetnému rozsudku Krajského súdu v Trnave podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. b) a písm. i) Trestného poriadku, teda že súd rozhodol v nezákonnom zložení a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V odôvodnení svojho dovolania obvinený k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku uviedol, že členmi odvolacieho senátu boli JUDr. Rastislav Kresl, JUDr. Katarína Stanislavská a JUDr. Ladislav Réves. Sudca JUDr. Ladislav Réves bol pritom aj samosudcom v konaní vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 34T/6/2018, čo vyplýva aj zo zápisníc o hlavnom pojednávaní zo dňa 11.12.2018 a 14.05.2021. Uvedenú skutočnosť nebolo možné doposiaľ namietat' z dôvodu, že mená prísediacich členov senátu neboli zverejnené na doručovaných dokumentoch, nenachádzali sa ani na oznámení pred pojednávacou miestnosťou a z dôvodu pandémie mali všetci členovia senátu nasadené respirátory, ktoré znemožňovali ich identifikáciu podľa tváre. Obvinený poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Tdo/77/2019 z 25.03.2020, v zmysle ktorého nie je podstatné, či uvedenú skutočnosť namietal obvinený už skôr, a rovnako je bez právneho významu či ex lege vylúčený sudca na súde nižšej inštancie meritorne rozhodol alebo nie, nakoľko pre jeho vylúčenie je dostatočné, ak sa čo len zúčastnil na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa. Obvinený bol toho názoru, že sudca JUDr. Ladislav Réves mal vedomosť o tom, že je vylúčený z rozhodovania na súde vyššej inštancie podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku a napriek uvedenému svoje vylúčenie sám nenamietol a rovnako jeho vylúčenie nenamietal žiadny člen predmetného senátu. Na základe uvedeného je obvinený toho názoru, že nielen JUDr. Ladislav Réves ale aj ostatní členovia senátu konali s vedomím, že porušujú § 31 ods. 4 Trestného poriadku. Sudca JUDr. Ladislav Réves mal byť podľa názoru obvineného vylúčený ex lege a nahradený iným sudcom a keďže sa tak nestalo, zakladá to dovolací dôvod.

Za nesprávne právne posúdenie zisteného skutku, resp. za nesprávne použitie iného hmotnoprávneho

ustanovenia považoval obvinený posúdenie a aplikáciu § 157 ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona na konanie obvineného, t. j. či v rámci právneho posúdenia zisteného skutku je možné konanie obvineného posudzovať ako porušenie dôležitej povinnosti pri premávke. Za porušenie dôležitej povinnosti vyplývajúcej z postavenia vodiča tak, ako to má na zreteli ustanovenie § 157 ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona podľa ustálenej súdnej praxe nemožno mechanicky pokladať porušenie akéhokoľvek predpisu, vyhlášky o pravidlách cestnej premávky, resp. zákona, ale len porušenie takej povinnosti, ktorá podstatne zvyšuje stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť. Vo vzťahu k tomu, čo je považované za porušenie dôležitej povinnosti vodiča, ako aj k predmetnému dovolaciemu dôvodu poukázal obvinený na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Tdo/27/2009 z 02.04.2008, sp. zn. 3Tdo/62/2011 z 22.02.2012, sp. zn. 4Tdo/54/2019 z 10.12.2019 a rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6To/40/2014 z 04.12.2014. Obvinený poukázal taktiež na závery znalcov, ktorí v konaní vykonali znalecké dokazovanie a z týchto záverov, výpovedí znalcov, jednotlivých znaleckých posudkov a Dodatku vyvodil, že obvinený nevytvoril kolíziu situáciu, jeho technika jazdy nebola tým prvkom nehodového deja, ktorý bol pre vznik dopravnej nehody rozhodujúci a neporušil dôležitú povinnosť pri premávke. Obvinenému je tak kladené za vinu, že situáciu, ktorú nevyvolal mal zle vyhodnotiť, resp. že nereagoval dostatočne skoro, pričom takúto situáciu obvinený ani podľa vyhlášky Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií č. 116/1997 Z. z. (ďalej len „vyhláška“), ani podľa zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoCP“) nemal povinnosť predvídať. Obvinený síce mohol nehode zabrániť, pričom uvedené by bolo možné len intenzívnym brzdením a tu poukázal obvinený zároveň na záver znalca Ing. E. PhD., podľa ktorého „ak ide totiž o časovo rýchlu zmenu rýchlosti alebo smeru jazdy, t. j. na hranici adhézných možností, ide vždy o vznik nebezpečenstva pre vodiča tohto vozidla, ktoré takúto zmenu vykonáva. Pri logickom výklade z technického hľadiska, ku vzniku nebezpečenstva môže dôjsť iba pri strate stability vozidla, kedy sa toto stáva neovládateľné“. V uvedenej situácii je preto podľa obvineného bez významu, či z čisto technického hľadiska mohol zabrániť dopravnej nehode, keďže je potrebné zohľadniť aj špecifiká jeho osoby, a to je vek 60 rokov. Ak vodič reaguje nesprávne na nebezpečnú situáciu, ktorú vyvolal iný účastník cestnej premávky porušením jej pravidiel a v dôsledku toho nezabrání dopravnej nehode, hoci pri správnej reakcii bolo možné nehode predísť, možno ho robiť zodpovedným za nehodu iba potiaľ, pokiaľ mu na voľbu nesprávneho riešenia vzniknutej situácie možno pričítať zavinenie. Aj keď nehodu takto spoluzaviní nesprávnou reakciou na vzniknutú situáciu, spravidla nemožno posudzovať jeho konanie ako porušenie dôležitej povinnosti v zmysle § 138 písm. h) Trestného zákona. V tomto prípade sa obaja znalci zhodli, že nebolo povinnosťou obvineného reagovať intenzívnym maximálnym brzdením, nakoľko toto nemožno od vodiča motorového vozidla spravodlivo očakávať a v tomto prípade by ani toto nebolo dostačujúce vzhľadom na maximálnu hodnotu spomalenia zníženú o 1. V prípade, ak by obvinený reagoval časovo rýchlou zmenou rýchlosti alebo smeru jazdy, ohrozil by tým nielen seba a ostatných účastníkov cestnej premávky, ale najmä poškodenú maloletú, keďže v takomto prípade nie je podľa znalca Ing. E. PhD. možné vylúčiť, že by nad motorovým vozidlom stratil kontrolu, v dôsledku čoho by následky predmetnej dopravnej nehody mohli byť závažnejšie, až smrteľné.

V súvislosti s ustanoveniami ZoCP a dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol, že ZoCP výslovne upravuje, kedy je vodič povinný „predvídať“, že deti môžu vbehnúť vodičovi do cesty, pričom ale tieto prípady sú v ZoCP vymedzené taxatívne. V ZoCP sa teda síce počíta s tým, že deti môžu vbehnúť vodičovi do cesty, ale uvedené tento predpis upravuje vo vzťahu k chráneným územiám definovaným výlučne v § 14 ods. 2 ZoCP, § 59 a § 60 ZoCP (obytná alebo pešia zóna), avšak všeobecnú povinnosť vodiča predvídať správanie maloletých neobsahuje. V prejednávanej veci nešlo o obytnú zónu, pešiu zónu ani o obiehajúceho autobusu. Obvinený bol toho názoru, že porušenie dôležitej povinnosti sa musí dotýkať výlučne povinnosti, ktorá je vodičovi uložená výslovne ZoCP a zároveň sa jedná o dôležitú povinnosť. Trestným právom ale nie je možné sankcionovať porušenie povinnosti, ktorá je morálna, psychická. V prejednanom prípade by uvedené porušenie povinnosti malo byť podľa obvineného považované teoreticky len za správny delikt. Obvinený zdôraznil, že ZoCP v žiadnej jeho časti nezakladá povinnosť vodiča motorového vozidla predpokladať, že chodci môžu konať nepredvídateľne. Podľa názoru odvolacieho súdu by mal vodič predvídať, resp. predpokladať aj nepredvídateľné konanie chodca. Tento právny názor ale podľa obvineného neznamená

porušenie dôležitej povinnosti vodiča motorového vozidla. V prípadoch podobných prejednávaniu, sa uplatňuje princíp obmedzenej dôvery v dopravu, podľa ktorého sa vodič motorového vozidla pri prevádzke na pozemných komunikáciách môže spoliehať na to, že ostatní účastníci budú dodržiavať pravidlá cestnej premávky. Obvinený zároveň poukázal aj na listiny, ktoré rekonštruujú priebeh dopravnej nehody a ktoré sú súčasťou spisu. Na doplnenie obvinený uviedol, že i napriek tomu, že obaja znalci zhodne označili nesprávnu techniku chôdze mal. poškodenej ako ten prvok nehodového deja, ktorý bol pre vznik dopravnej nehody rozhodujúci, súd prvého stupňa ani odvolací súd sa žiadnym spôsobom pri určení výšky škody s uvedenou skutočnosťou nevysporiadal.

Obvinený na záver zdôraznil, že kolíznu situáciu nevytvoril a jeho technika jazdy nebola tým prvkom nehodového deja, ktorý bol pre vznik dopravnej nehody rozhodujúci. Obvinenému je tak kladené za vinu, že situáciu, ktorú nevyvolal, mal zle vyhodnotiť. Je síce pravdou, že obvinený mohol dopravnej nehode zabrániť, uvedené by však bolo možné len intenzívnym brzdením ktoré by v zmysle záveru znalca Ing. E. PhD. mohlo mať ešte fatálnejšie následky ako samotná nehoda. Na základe uvedeného nie je možné podľa obvineného klásť mu za vinu porušenie dôležitej povinnosti vyplývajúcej z postavenia vodiča tak, ako to má na zreteli ustanovenie § 157 ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona. Rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu bolo založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku.

K podanému dovolaniu sa vyjadrila prokurátorka JUDr. Katarína Lachká (ďalej len „prokurátorka“), ktorá uviedla, že v časti dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku považuje dovolanie za dôvodné a navrhuje mu vyhovieť.

S dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sa prokurátorka nestotožnila a poukázala na závery znaleckého posudku znalca Ing. E., ktorý v znaleckom posudku konštatoval, že na základe výsledkov technickej analýzy nehodového deja boli technickou príčinou vzniku dopravnej nehody nesprávna technika chôdze poškodenej, ktorá spočívala v tom, že vstupom na cestu a pohybom po prechode pre chodcov z technického hľadiska vytvorila pre obvineného kolíznu situáciu, a teda nesprávna technika chôdze poškodenej bola tým prvkom nehodového deja, ktorý bol pre vznik dopravnej nehody rozhodujúci a s vysokou pravdepodobnosťou nesprávna technika jazdy obvineného, ktorá spočívala v tom, že na vstup poškodenej na priechod pre chodcov reagoval s oneskorením. Nesprávna technika jazdy obvineného bola tým prvkom nehodového deja, ktorý mu s vysokou pravdepodobnosťou znemožnil zabrániť vzniku dopravnej nehody. Na hlavnom pojednávaní bol vypočutý znalec Ing. E., PhD, ktorý zotrval na záveroch svojho znaleckého posudku aj po tom, čo sa oboznámil so znaleckým posudkom znalca doc. Ing. O., PhD., pričom ďalej vypovedal, že pokiaľ ide o samotnú technickú analýzu nehodového deja, medzi oboma znaleckými posudkami nie sú zásadné rozpory, avšak zásadným rozdielom je definovanie technickej príčiny dopravnej nehody, pretože hoci znalec uviedol, že nie je možné jednoznačne vylúčiť, že vodič motorového vozidla na pohyb chodkyne na priechode reagoval s oneskorením, čo mohlo byť tým prvkom nehodového deja, ktorý mu s najväčšou pravdepodobnosťou zabránil vzniku dopravnej nehody, t. j. znalec pripúšťa oneskorenú reakciu vodiča s tým, že v prípade jeho včasnej reakcie mohol zrážke s chodkyňou zabrániť a teda podľa Ing. E., PhD. mal preto doc. Ing. O., PhD. aj tento prvok nehodového deja zakomponovať do technickej príčiny vzniku dopravnej nehody.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti prokurátorka dospela k záveru, že uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/65/2020 z 18.05.2021 bol porušený Trestný poriadok, konkrétne § 31 ods. 4 Trestného poriadku v neprospech obvineného, čím je daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril aj zákonný zástupca poškodenej, prostredníctvom svojho obhajcu, ktorý uviedol, že rozhodnutie Krajského súdu v Trnave je zákonné a spravodlivé. Mal za to, že zloženie senátu bolo zákonné nakoľko sudca JUDr. Ladislav Réves vo veci na prvom stupni nerozhodoval a ani sa na rozhodovaní nezúčastnil ako člen senátu. Vo veci konal a rozhodol JUDr. Dušan Szabó. Na pojednávaní, na ktorom bol prítomný JUDr. Ladislav Réves sa vykonalo len čiastočné dokazovanie, vo veci sa nerozhodovalo. Zdôvodnenie toho, že účastníci mali prekrytú časť tváre ochrannými

prostriedkami nie je relevantné, pretože bolo zreteľné a rozpoznateľné, kto sa v súdnej miestnosti nachádza. Čo sa týka skutkových okolností, zákonný zástupca poškodenej uviedol, že Najvyšší súd SR nehodnotí dôkazy vykonané počas rozhodovania krajského súdu a súdu prvého stupňa. Zákonný zástupca poškodenej teda navrhol dovolanie odmietnuť.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku], oprávnenou osobou (§ 369 ods. 1 Trestného poriadku), na podnet oprávnenej osoby (§ 369 ods. 1 Trestného poriadku, veta druhá), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) a že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku). Po vykonaní takto vymedzeného formálneho prieskumu prípustnosti podaného dovolania však Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku napadnutého rozhodnutia, proti ktorému dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré rozhodnutiu predchádzalo a zistil, že dovolanie obvineného je s poukazom na § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku dôvodné.

Podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak súd rozhodol v nezákonnom zložení.

Nezákonným zložením je v zmysle predmetného ustanovenia napríklad nasledujúci demonštratívny výpočet procesne neprípustných situácií: namiesto senátu rozhodol samosudca, senát rozhodne v neúplnom zložení, alebo ak prísediacemu uplynulo funkčné obdobie. Nezákonným zložením súdu je takisto aj prípad účasti sudcu na rozhodovaní v senáte, ak je tento sudca zo zákona vylúčený alebo bol z rozhodovania vylúčený. Nezákonne zloženým súdom sa teda v nadväznosti na vyššie uvedené rozumie súd, ktorý je obsadený v rozpore s ustanoveniami určujúcimi zloženie súdneho orgánu, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť.

V tejto súvislosti je potrebné akcentovať obsah čl. 48 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Účelom práva priznaného podľa uvedeného článku Ústavy Slovenskej republiky je zabezpečiť občanovi, aby ochranu jeho právam poskytol sudca ako predstaviteľ tej zložky súdnej moci, ktorá má právomoc o veci konať, a aby ochranu práva v rámci súdnej moci poskytol sudca zo súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný (II. ÚS 87/2001).

Podľa § 3 ods. 1 veta prvá zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich (ďalej len „zákon č. 385/2000 Z. z.“) sudca rozhoduje v senáte alebo ako jediný sudca, ak tak ustanovuje zákon.

Podľa § 3 ods. 3 veta prvá a druhá zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon 757/2004 Z. z.“) zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte.

Podľa § 51 ods. 1 veta prvá zákona č. 757/2004 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce pridávajú jednotlivým senátom alebo samosudcom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí.

Sudcovia a prísediaci vykonávajú v súlade s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky a v jej mene súdnu moc, pričom Slovenská republika ručí za to, že súdna moc je uvedenými subjektmi vykonávaná v súlade s právnym poriadkom. Stručne vzaté, uvedené vyjadruje záver, že Slovenská republika napokon znáša zodpovednosť za to, ak sudca alebo prísediaci pri výkone súdnej moci porušia

Ústavu Slovenskej republiky alebo iné právne predpisy nižšej právnej sily. Ústavný súd pritom už v skoršej judikatúre odmietol taký výklad, podľa ktorého by právo na zákonného sudcu zahŕňalo výlučne právo na jedného zo sudcov senátu, ktorému vec bola pridelená. Logickým výkladom možno dospieť k tomu, že právo priznané čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky nie je možné vnímať izolovane ako právo na „zákonného predsedu senátu“; naopak, v takomto prípade je potrebné pojem senát vnímať ako súdne teleso zložené tak zo sudcu, ako aj členov senátu (prísediacich), čiže extenzívne. Zákonným sudcom je v kontexte uvedeného každý sudca a prísediaci pridelení do konkrétneho senátu. Člen príslušného senátu je zákonným sudcom strany konania bez ohľadu na to, či je predsedom senátu alebo sudcom spravodajcom, resp. predsedom senátu v tzv. senátnych veciach podľa § 237 ods. 3 písm. c) Trestného poriadku s poukazom na § 14 zákona č. 757/2004 Z. z. (primerane III. ÚS 212/2011 a III. ÚS 31/2001).

K zmene v zložení senátov vo veciach už pridelených na prerokovanie a rozhodnutie, by malo s poukazom na vyššie vyjadrené dochádzať len výnimočne a výlučne na základe zákona. Zákonným sudcom sa totiž stáva sudca, ktorému bola vec pridelená na rozhodnutie; odňať vec jednému sudcovi a prideliť ju inému sudcovi možno iba zákonom ustanoveným postupom po splnení zákonom určených podmienok na odňatie veci. Zmena v zložení senátu sa môže týkať prísediaceho alebo aj predsedu senátu. „Zmenou“ v uvedenom zmysle slova je aj zmena samosudcu. Aj v takomto prípade sa na základe súhlasu obžalovaného pripúšťa možnosť pokračovať v hlavnom pojednávaní. Iná výmena sudcu spravidla nepredstavuje zmenu v osobe sudcu, predsedu senátu alebo prísediaceho takú zmenu, ktorá by bola súladná so zákonom a Ústavou Slovenskej republiky.

Dovolací súd, po preskúmaní obsahu spisu s poukazom na obvineným namietané nezákonné zloženie senátu odvolacieho súdu vzhľadom na jeho člena JUDr. Ladislava Révesa, ktorý sa mal zúčastniť na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa zistil, že 14. mája 2020 bolo odvolaciemu súdu predložené odvolanie obvineného (č. l. 287, 299-306, doplnenie odvolania č. l. 318-332 spisu), ktoré podal proti rozsudku súdu prvého stupňa, sp. zn. 34T/6/2018 z 10. februára 2020. Zo zápisnice o verejnom zasadnutí z 18. mája 2021 vyplýva, že dovolací súd o odvolaní obvineného rozhodoval v senáte 3To, ktorý bol v zložení: predseda senátu JUDr. Rastislav Kresl a sudcovia JUDr. Katarína Stanislavská a JUDr. Ladislav Réves (č. l. 361 spisu). Obvinený v dovolaní namietal, že sudca JUDr. Ladislav Réves sa zúčastnil na rozhodovaní aj na súde nižšieho stupňa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní obsahu spisu zistil, že obžaloba podaná prokurátorom na obvineného bola súdu prvého stupňa doručená 19. januára 2018 (č. l. 152 spisu) a bola podľa potvrdenia na č. l. 154 spisu pridelená sudcovi JUDr. Ladislavovi Révesovi pod sp. zn. 34T/6/2018. Následne sudca JUDr. Ladislav Réves ako samosudca na hlavnom pojednávaní konanom 11. decembra 2018 otvoril pojednávanie, vypočul obvineného, svedkyňu - poškodenú a vykonal aj ďalšie procesné úkony (č. l. 234-241 spisu) a uznesením odročil hlavné pojednávanie na deň 14. mája 2019, na ktorom boli okrem iných procesných úkonov vypočutí dvaja znalci (č. l. 244 - 250 spisu). Následne bolo hlavné pojednávanie odročené na 28. mája 2019. Uvedený termín hlavného pojednávania bol z dôvodu ochorenia zákonného sudcu zrušený 27. mája 2019 (č. l. 252 spisu). Dovolací súd zo spisu (č. l. 255) ďalej zistil, že 1.7.2019 bol súdny spis pod sp. zn. 34T/6/2018 na podklade 1SprR/4/2019-T pridelený sudcovi JUDr. Dušanovi Szabóvi.

Dovolací súd zo zápisnice o verejnom zasadnutí Krajského súdu v Trnave (č. l. 361 spisu) z 18. mája 2021 ako aj z uznesenia Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 2To/65/2020 z 18. mája 2021 zistil, že sudca JUDr. Ladislav Réves rozhodoval ako jeden z členov senátu o odvolaní obvineného.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že na súde prvého stupňa spočiatku konal a rozhodoval ako zákonný sudca JUDr. Ladislav Réves, ktorému bola trestná vec obvineného náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky pridelená. Následne však na odvolacom súde rozhodoval v tej istej trestnej veci sudca JUDr. Ladislav Réves o odvolaní obvineného podaného proti rozsudku súdu prvého stupňa ako člen senátu.

Podľa § 31 ods. 4 prvá veta Trestného poriadku z rozhodovania na súde vyššieho stupňa je okrem vylúčenia podľa odseku 2 vylúčený sudca, prísediaci, probačný a mediálny úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa a naopak.

Dovolací súd musí vo vyššie uvedených súvislostiach konštatovať, že senát odvolacieho súdu dňa 18. mája 2021 v trestnej veci obvineného vedenej pod sp. zn. 3To/65/2020 rozhodoval v nezákonnom zložení, keďže jeho členom bol sudca JUDr. Ladislav Réves, ktorý sa v predmetnej trestnej veci zúčastňoval na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa, pričom uvedená skutočnosť je v súlade so zisteniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Na základe uvedených úvah dospel dovolací súd k záveru, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku je naplnený.

Čo sa týka v poradí druhého dovolacieho dôvodu, ktorý obvinený namietol a to porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky má za to, že je nadbytočné a predčasné riešiť akékoľvek iné dovolacie námietky obvineného, pretože v tomto rozhodnutí dospel k záveru, že odvolací súd rozhodoval o odvolaní obvineného nezákonnom zložení. Zákonnosť zloženia senátu je jednou zo základných podmienok konania a keďže predmetné rozhodnutie odvolacieho súdu trpí nezákonnosťou zloženia senátu, je potrebné, aby na odvolacom súde najskôr došlo k jeho zákonnému zloženiu, ktorý bude následne konať a rozhodovať o odvolaní obvineného. Ak by sa dovolací súd v súčasnom štádiu konania zaoberal akýmkoľvek inými dovolacími námietkami obvineného, zaviazal by tak svojím právnym názorom odvolací senát ktorý ešte len má vzniknúť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto so zreteľom na uvedené zistenia podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil vo výroku tohto rozsudku porušenie zákona v neprospech obvineného, preto podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/65/2020 z 18. mája 2021 ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad, a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal odvolaciemu súdu, aby vec v potrebnom rozsahu opätovne prerokoval a rozhodol.

Pri opätovnom prerokovaní a rozhodnutí bude potrebné, aby sa odvolací súd dôsledne riadil vyššie vyjadreným právnym názorom dovolacieho súdu vo vzťahu k zákonnému zloženiu senátu.

S ohľadom na uvedené bude odvolací súd povinný vykonať odvolacie konanie opätovne a to v zákonnom zložení senátu.

Rozhodnutie prijal senát dovolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.